

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ

Prof. Dr. Nimet Özgüç
(12.03.1916 - 23.12.2015)

Saygıyla anıyoruz...
In Memoriam..

TÜBA-AR

Türkiye Bilimler Akademisi Arkeoloji Dergisi
Turkish Academy of Sciences Journal of Archaeology

Sayı: 19
Volume: 19
2016

TÜBA Arkeoloji (TÜBA-AR) Dergisi

TÜBA-AR uluslararası hakemli bir dergi olup TÜBİTAK ULAKBİM (SBVT) veritabanında taranmaktadır.

TÜBA Journal of Archaeology (TÜBA-AR)

TÜBA-AR is an international refereed journal and indexed in the TUBITAK ULAKBİM (SBVT) database.

Sahibi / Owner:

Türkiye Bilimler Akademisi adına
Prof. Dr. Ahmet Cevat ACAR
(Başkan / President)

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü**Managing Editor**

Prof. Dr. Kenan ÇAĞAN

Basın ve Halkla İlişkiler**Press & Public Relations**

Asiye KOMUT

Grafik Tasarım / Graphic Design

Fatih Akın ÖZDEMİR

TÜBA-AR İletişim Asistanı**Communication Assistant**

Cansu AKTAŞ

Baskı: Ses Reklam Paz. Tur. San. Tic. Ltd. Şti.

Tel: 0.312 215 62 00

Sayı: 19/2016 (750 adet)

Basıldığı Tarih: 2016

ISSN: 1301-8566

TÜBA-AR Yazışma Adresi**Correspondence Address**

TÜBA İstanbul Ofisi
İTÜ Maçka Yerleşkesi
Yabancı Diller Yüksek Okulu 34367,
Maçka-İSTANBUL
Tel: 0212 219 16 60
Faks: 0212 225 20 66
E-posta: cansu.aktas@tuba.gov.tr

Türkiye Bilimler Akademisi**Turkish Academy of Sciences**

Piyade Sokak, No: 27, 06690
Çankaya- ANKARA
Tel: 0312 442 29 03
Faks: 0312 442 72 36
www.tuba.gov.tr
E-posta: tuba-ar@tuba.gov.tr

© Türkiye Bilimler Akademisi, 2016
© Turkish Academy of Sciences, 2016
(All rights reserved.)

Bu derginin tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz, CD ya da manyetik bant haline getirilemez.
(Kaynağı belirtilmemiş görseller, makalelerin yazarlarına aittir.)

TÜBA-AR YEREL VE SÜRELİ BİR YAYINDIR

Kapak Fotoğrafı
Hitit Dönemi, Metropolitane Müzesi
Geyik Protomlu Gümüş Rhyton
Ö. Sir Gavaz

TÜBA-AR**TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ ARKEOLOJİ DERGİSİ**

TÜBA-AR, Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) tarafından yıllık olarak yayınlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Derginin yayın politikası, kapsamı ve içeriği ile ilgili kararlar, Türkiye Bilimler Akademisi Konseyi tarafından belirlenen Yayın Kurulu tarafından alınır.

DERGİNİN KAPSAMI VE YAYIN İLKELERİ

TÜBA-AR dergisi ilke olarak, dönem ve coğrafi bölge sınırlaması olmadan arkeoloji ve arkeoloji ile bağlantılı tüm alanlarda yapılan yeni araştırma, yorum, değerlendirme ve yöntemleri kapsamaktadır. Dergi arkeoloji alanında yeni yapılan çalışmalara yer vermenin yanı sıra, bir bilim akademisi yayın organı olarak, arkeoloji ile bağlantılı olmak koşuluyla, sosyal bilimlerin tüm uzmanlık alanlarına açıktır; bu alanlarda gelişen yeni yorum, yaklaşım, analizlere yer veren bir forum oluşturma işlevini de yüklenmiştir.

Dergi, arkeoloji ile ilgili yeni açılımları kapsamlı olarak ele almak için belirli bir konuya odaklanmış yazıları “dosya” şeklinde kapsamına alabilir; bu amaçla çağrılı yazarların katkısının istenmesi ya da bu bağlamda gelen istekler Yayın Kurulu tarafından değerlendirir. Kazı ve yüzey araştırmaları da dahil olmak üzere, yeni yorum ve açılım getirmeyen, yalnızca malzeme tanıtımı içeren, ön rapor niteliğindeki yazılar dergi kapsamının dışındadır. Kültür tarihi açısından önemli bir yenilik getiren önemli buluntular “haber” olarak dergiye kabul edilebilir. Yazarlar dergiye makale gönderdiklerinde, söz konusu yazının daha önce, çeviri olarak bile başka bir yerde yayımlanmadığını ya da yayımlanmak üzere bir başka dergiye gönderilmemiş olduğunu kabul etmiş sayılırlar.

TÜBA-AR**TURKISH ACADEMY OF SCIENCES JOURNAL OF ARCHAEOLOGY**

TÜBA-AR is an internationally referenced journal, published annually by the Turkish Academy of Sciences (TÜBA). Decisions related to the publication policy, the coverage, and the contents of the journal are admitted by the Editorial Board, formed by the Council of the Turkish Academy of Sciences.

COVERAGE AND PUBLICATION PRINCIPLES OF THE JOURNAL

Principally, the TÜBA-AR journal covers all recent studies, comments, evaluations, and methods in archaeology, and in adjacent areas related to archaeology, without limitation to any periods or geographic regions. In addition to studies carried out in the field of archaeology, as a publication organ of an academy of science, the journal is open to all professional fields of the social sciences, provided that they are related to archaeology; it has also undertaken the function to create a forum covering recent interpretations, approaches, and analyses developing in these fields.

The journal may feature writings focused on a specific subject as a “file” in order to comprehensively cover new initiatives related to archaeology; and to this end, the Editorial Board decides whether contributions of invited writers are required, or evaluates any requests received in that context. Articles that do not introduce new interpretations and initiatives, but are rather in the form of a preliminary report containing only introductions to materials, including archaeological excavations and surface researches, are out of the scope of the journal. Important findings introducing significant innovations in terms of the cultural history can be accepted as pieces of “news”. When writers send articles to the journal, they are deemed to have agreed and undertaken that the article in question has not been published in any other journal, including its translations into any languages, and that it has not been submitted to any other journal for publication, including its translations.

TÜBA-AR

Türkiye Bilimler Akademisi Arkeoloji Dergisi Turkish Academy of Sciences Journal of Archaeology

Kurucu (Founder)

Prof. Dr. Ufuk ESİN

Onursal Yayın Kurulu (Honorary Members of The Editorial Board)

Prof. Dr. Refik DURU - Prof. Dr. Veli SEVİN

Prof. Dr. Harald HAUPTMANN - Prof. Dr. Önder BİLGİ

Yayın Kurulu Başkanı (Editor in Chief)

Prof. Dr. Şevket DÖNMEZ

Editörler (Editors)

Prof. Dr. Musa KADIOĞLU

Doç. Dr. Harun ÜRER

Yrd. Doç. Dr. Haydar YALÇIN

Prof. Dr. Gocha R. TSETSKHLADZE

Yayın Kurulu (Editorial Board)

Prof. Dr. Gülsün UMURTAK

Prof. Dr. Mehmet IŞIKLI

Prof. Dr. Aynur ÖZFIRAT

Yrd. Doç. Dr. Fethi Ahmet YÜKSEL

Prof. Dr. Engin AKDENİZ

Yrd. Doç. Dr. Aslıhan YURTSEVER BEYAZIT

Prof. Dr. Yılmaz Selim ERDAL

Danışma Kurulu (Editorial Advisory Board)

Tarihöncesi Arkeolojisi (Prehistory)

Prof. Dr. Harun TAŞKIRAN

Prof. Dr. Metin KARTAL

Prof. Dr. Turan TAKAOĞLU

Doç. Dr. Bahattin ÇELİK

Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi (Protohistory and Near Eastern Archaeology)

Prof. Dr. Aliye ÖZTAN

Prof. Dr. Süleyman ÖZKAN

Prof. Dr. Gülsün UMURTAK

Prof. Dr. İbrahim Tunç SİPAHİ

Prof. Dr. Fikri KULAKOĞLU

Prof. Dr. Vasıf ŞAHOĞLU

Prof. Dr. Tayfun YILDIRIM

Doç. Dr. Özlem ÇEVİK

Prof. Dr. Aynur ÖZFIRAT

Prof. Dr. Mehmet IŞIKLI

Prof. Dr. S. Yücel ŞENYURT

Yrd. Doç. Dr. Aslıhan YURTSEVER BEYAZIT

Prof. Dr. Engin AKDENİZ

Klasik Arkeoloji (Classical Archaeology)

Prof. Dr. Serra DURUGÖNÜL

Prof. Dr. Gürcan POLAT

Prof. Dr. Musa KADIOĞLU

Prof. Dr. Ralf von den HOFF

Prof. Dr. Turgut HACI ZEYREK

Prof. Dr. Zeynep KOÇEL ERDEM

Prof. Dr. Kutalmış GÖRKAY

Prof. Dr. Sümer ATASOY

Prof. Dr. Gül IŞIN

Doç. Dr. Veli KÖSE

Prof. Dr. Zeynep ÇİZMELİ-ÖĞÜN

Doç. Dr. Daniş BAYKAN

Karadeniz Arkeolojisi (Black Sea Archaeology)

Prof. Dr. Gocha R. TSETSKHLADZE

Prof. Dr. Şevket DÖNMEZ

İran – Orta Asya Arkeolojisi (Iran – Central Asia Archaeology)

Prof. Dr. Aiman DOSSYMBAYEVA

Doç. Dr. Anıl YILMAZ

Doç. Dr. İbrahim ÇEŞMELİ

Yrd. Doç. Dr. Farshid İRAVANI GHADİM

Türk - İslam Arkeolojisi (Turkish - Islamic Archaeology)

Prof. Dr. Bozkurt ERSOY

Prof. Dr. Mustafa ÖZER

Prof. Dr. Hüseyin YURTTAŞ

Doç. Dr. Harun ÜRER

Prof. Dr. Kenan BİLİCİ

Yrd. Doç. Dr. Rüstem BOZER

Dr. Olcay AYDEMİR

Ortaçağ Arkeolojisi (Medieval Archaeology)

Prof. Dr. Zeynep MERCANGÖZ Doç. Dr. Lale DOĞER,
Prof. Dr. Ayşe AYDIN Doç. Dr. V. Macit TEKİNALP
Prof. Dr. Yüksel SAYAN Doç. Dr. Emel Emine DÖNMEZ
Prof. Dr. Osman ERAVŞAR Yrd. Doç. Dr. Ahmet Vefa ÇOBANOĞLU
Doç. Dr. Ferudun ÖZGÜMÜŞ

Sualtı Arkeolojisi (Underwater Archaeology)

Yrd. Doç. Dr. Hakan ÖNİZ

Eskiçağ Tarihi (Ancient History)

Prof. Dr. Mustafa Hamdi SAYAR Prof. Dr. Mustafa ADAK
Prof. Dr. Turgut YİĞİT Yrd. Doç. Dr. Bülent ÖZTÜRK
Prof. Dr. Turhan KAÇAR

Hititoloji (Hittitology)

Prof. Dr. Aygöl SÜEL

Mısırbilim (Egyptology)

Yrd. Doç. Dr. Hasan PEKER

Arkeojeofizik (Archaeogeophysics)

Prof. Dr. Selma KADIOĞLU Yrd. Doç. Dr. Fethi Ahmet YÜKSEL

Arkeojeoloji (Archaeogeology)

Prof. Dr. Yusuf Kağan KADIOĞLU

Arkeometalurji (Archaeometallurgy)

Prof. Dr. Ünsal YALÇIN

Arkeozooloji (Archaeozoology)

Prof. Dr. Vedat ONAR Doç. Dr. Levent ATICI

Arkeobotanik (Archaeobotanic)

Doç. Dr. Evangelia PIŞKİN

Antropoloji (Anthropology)

Prof. Dr. Yılmaz Selim ERDAL Doç. Dr. Ömür Dilek ERDAL
Prof. Dr. Ayla Sevim EROL Yrd. Doç. Dr. Gamze SART

Sosyoloji (Sociology)

Prof. Dr. Kenan ÇAĞAN

**Kültürel Mirasın Korunması / Koruma Amaçlı Planlama
(Protection of Cultural Heritage / Protection Planning Policies and Approaches)**

Doç. Dr. Kübra CİHANGİR ÇAMUR

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Şevket DÖNMEZ	
Sunu / <i>Presentation</i>	8
Barbora WEISSOVA - Peter PAVÚK	
On Persistency of the Main Communication Routes from Prehistory until Today	11
<i>Prehistorik Dönemden Günümüze Ana İletişim Yollarının Sürekliliği Üzerine</i>	
Derya YALÇIKLI	
Two Structures from Mezraa Höyük Dating to the Second Half of the Third Millennium BC	23
<i>MÖ III. Bin Yılın İkinci Yarısında Mezraa Höyük'te Açığa Çıkan İki Yapı</i>	
Ayşe Tuba ÖKSE	
Yukarı Dicle Havzası Tunç ve Demir Çağları Kırsal Yerleşimlerinde	
Nüfus Hesabı Üzerine Bir Uygulama	47
<i>A Practice on Population Estimates of Bronze and Iron Age Rural Settlements in the Upper Tigris Region</i>	
Aylin Ü. ERDEM	
Bayraklı/Smyrna Makaraları ve Ege Arkeolojisindeki Yeri	69
<i>Clay Spools from Bayraklı/Smyrna and Their Meaning in the Aegean Archaeology</i>	
Özlem SİR GAVAZ	
MÖ 2. Bin Yıl Bazı Gelenek ve Halk Motiflerinin Günümüze Yansıyan Örnekleri	79
<i>Reflected Samples of Some Traditions and Public Motifs of 2 Millennium BC to the Present</i>	
Derya YILMAZ	
Geç Tunç Çağı'nda Batı Anadolu'da Tekstil Üretimi:	
Çine-Tepecik Höyüğü Tezgah Ağırlıkları	93
<i>Textile Production in Western Anatolia in the Late Bronze Age: Loom Weights from Çine-Tepecik Höyük</i>	
Yavuz GÜNAŞDI	
Geçitler Ülkesinde Önemli Bir Urartu Kalesi: Avnik	113
<i>An Important Urartian Fortress in A Land of Passages: Avnik</i>	
Oktay ÖZGÜL	
Erzurum'da Stratejik Bir Urartu Kalesi: Tepeköy (Pir Ali Baba)	137
<i>A Strategic Urartian Fortress in Erzurum: Tepeköy (Pir Ali Baba)</i>	

Z. Ayşen TETİK	
Die Technische Arbeitsweise des Steinbruchs und des Skulpturenateliers von Yesemek: Suggestionen Zum Transportverfahren, Den Transportwegen und der Ausbreitung der Spätluwischen Werke Aus Basalt.....	159
<i>Yesemek Taş Ocağı ve Heykel Atölyesindeki Teknik Çalışmalar: Nakil Yöntemleri, Nakil Güzergâhları ve Geç Luwi Dönemi Basalt Eserlerin Dağılımı Hakkında Öneriler</i>	
Serdar ÜNAN	
Amisos'da Sıradışı Bir Yeraltı Oygu Oda Mezar	171
<i>An Unusual Underground Rock-Cut Chamber Tomb in Amisos</i>	
Hüseyin Sami ÖZTÜRK - Bülent ÖZTÜRK	
Amasra Arkeoloji Müzesi'nden Yeni Yazıtlar-I	231
<i>New Inscriptions from Amasra Archaeological Museum-I</i>	
R. Eser KORTANOĞLU	
Notes on Façade Architecture and Ornamental Elements on Monumental Rock - Cut Tombs in Highland of Phrygia in Hellenistic and Roman Imperial Periods	243
<i>Dağlık Phrygia'da Hellenistik ve Roma İmparatorluk Dönemi Anıtsal Kaya Mezarlarındaki Cephe Mimarisi ve Mimari Süsleme Ögeleri Üzerine Notlar</i>	
Ünal DEMİRER	
Four Terracotta Votive Plaques from Miletos	269
<i>Miletos'tan Dört Pişmiş Toprak Adak Levhası</i>	
Nazlı YILDIRIM	
Pamphylia'dan Yeni Bir Yapı Örneği: Nektareion	281
<i>A New Building from Pamphylia: Nektareion</i>	
Görkem KÖKDEMİR	
120. Ölüm Yıldönümünde Aydın Vilayeti Müze-İ Hümayun Müdür Vekili Démosthènes Baltazzi ve Menderes Magnesiası'ndaki Çalışmaları (1887, 1890)	291
<i>On the 120th Death Anniversary of Demosthenes Baltazzi, the Assistant Manager of Asar-i Attika in Vilayet of Aydın and His Excavations in Magnesia on the Meander (1887, 1890)</i>	
TÜBA-AR Genel Yazım Kuralları	306

SUNU

1998 yılında arkeoloji yayın dünyasına parlak bir başlangıç yapan ve kısa bir sürede A sınıfı dergi olarak “Arts and Humanities Citation Index” (AHCI) tarafından taranmaya başlayan TÜBA-AR, 2011’den 2014’e değin yayın hayatına zorunlu bir ara vermek durumunda kalmıştı. Üç yıllık duraksama sonucunda AHCI da dahil olmak üzere tüm yayın indekslerindeki yerini kaybeden TÜBA-AR’ın bu zor günleri Türkiye arkeoloji camiasını olumsuz etkilemiştir. 2014 yılında Türkiye Bilimler Akademisi Başkanı Prof.Dr. Ahmet Cevat Acar’ın destek ve teşvikleri ile Prof.Dr. Kenan Çağan’ın üstün gayretleri sonucu, başkanlığımızdaki genç ve dinamik bir editör grubunun çabaları ciddi sonuçlar vermeye başlamış, 2015 yılı sonunda TÜBA-AR’ın üç yıllık yokluğu nitelikli sayılarla giderilmiştir. Elinizde bulunan 19. Sayı (2016) ile normal periyodik döneme geçen TÜBA-AR, geçtiğimiz Nisan ayında ULAKBİM tarafından indekslenerek geçmiş parlak günlerine dönüş yolunda ilk adımını atmıştır. Çağdaş akademik dergicilik prensibinden taviz vermeyen TÜBA-AR, 2016 yılı ile birlikte eski ve yeni sayılara açık erişimin sağlanacağı yeni bir sisteme geçecektir. Uluslararası standartlarda tanımlama teknolojileri ile indekslenecek olan dergimizdeki makalelerin tamamına DOI numarası verilecektir. Hazırlanmakta olan web sitesi işlemlerinin bitmesi ile birlikte uluslararası indekslere başvuru süreci de zaman kaybedilmeden başlayacaktır.

TÜBA-AR’a giderek artmakta olan ilgi, 19. sayımızın makale sayısı açısından en kapsamlı cilt olması ile sonuçlanmıştır. Bu aşamaya gelişimizde, 19. Sayımızı hızlı ve nitelikli bir şekilde yayınlamamızda büyük emeği olan TÜBA Başkanı Prof.Dr. Ahmet Cevat Acar’a, koordinasyon görevini gerçekleştiren ve yenilikçi fikirleri ile bizleri cesaretlendiren Danışma Kurulu üyemiz Prof. Dr. Kenan Çağan’a, Editör, Yayın ve Danışma kurullarındaki değerli hocalarım ile meslektaşlarıma teşekkürlerimi sunuyorum. 19. Sayının teknik ve bürokratik işlerini başarı ile tamamlayan Asiye Komut, Fatih Akın Özdemir ve Cansu Aktaş’a çok teşekkür ederim. Bu sayımızı kısa bir süre önce kaybettiğimiz, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi’nin kurucularından, TÜBA üyesi ve dergimizin Onursal Yayın Kurulu üyesi değerli hocamız Prof.Dr. Nimet Özgüç’ün aziz hatırasına ithaf ediyoruz. Prof.Dr. Nimet Özgüç, ilk arkeolojik çalışmalarını eşi merhum Prof. Dr. Tahsin Özgüç’le birlikte Kültepe, Elbistan-Karahöyük ve Erzincan-Altıntepe’de yapmıştır. 1962 yılında başladığı Acemhöyük kazılarını 1989’a kadar sürdürmüş, 1978-1989 yılları arasında Atatürk Barajı suları altında kalan Samsat’ta kurtarma kazıları gerçekleştirmiştir. Prof.Dr. Nimet Özgüç özellikle mühürcülük alanında çok değerli eserler kaleme almıştır. Kendisini saygıyla anıyoruz. Arkeolojik kazıların sonsuza kadar devam etmesi dileği ile.

Prof. Dr. Şevket Dönmez
TÜBA-AR Yayın Kurulu Başkanı

PRESENTATION

TÜBA-AR, which made a bright start to its publication history in 1998 and began to be searched by “Arts and Humanities Citation Index” (AHCI) as a 1st class publication, had to suspend its publication from 2011 to 2014. Those tough days of TÜBA-AR, which lost its place in every publication indices as a result, had a negative impact on the archaeology community of Turkey. In 2014, with the support and encouragement of Prof.Dr. Ahmet Cevat Acar, the Head of Turkey Academy of Sciences and the tremendous effort of Prof. Dr. Kenan Çağan, the work of the young and dynamic editorial group under my supervision had its remarkable results; at the end of 2015 the three year absence of TÜBA-AR has concluded with high quality publications. TÜBA-AR, reverting to the periodical publication with the 19th Volume (2016) you are holding in your hand, has taken its first step to return its bright days by getting indexes by ULAKBİM in last April. TÜBA-AR, making no compromise from its modern academic publication format, will adopt a new system that the old and new volumes will be open access. All the articles in our publication, which will be indexed in international identification standards, will receive a DOI number. The process for application to the international indices will start with haste as soon as the web site is built.

The ever growing attention to TÜBA-AR resulted with our 19th volume being the most extensive publication in regards to the number of articles. In reaching this point, I'd like to thank Prof.Dr. Ahmet Cevat Acar, the President of TÜBA, who had a great deal of effort in publishing our 19th volume with haste and quality; to our advisory board member Prof. Dr. Kenan Çağan, who encouraged us with his innovative ideas and to the academicians and colleagues in the editorial, publication and advisory boards. I would also like to thank Asiye Komut, Fatih Akın Özdemir ve Cansu Aktaş who successfully concluded technical and bureaucratic work on the Volume 19. We dedicate this volume to the memory of our precious teacher Prof. Dr. Nimet Özgüç, one of the founders of the Protohistory and the Near Eastern Archaeology Department and a member of TÜBA and whom we have lost not too long ago. Prof. Dr. Nimet Özgüç undertook her first archaeological excavations with her husband, Prof. Dr. Tahsin Özgüç in Kültepe, Elbistan-Karahöyük and Erzincan-Altıntepe. The excavation she started in Acemhöyük in 1962 lasted until 1989, and she implemented rescue excavations in Samsat that was submerged by Atatürk Dam. Prof. Dr. Nimet Özgüç has written many important works, especially in the field of glyptic. We remember her with respect. With the wish of archaeological excavations to last forever.

Prof. Dr. Şevket Dönmez
TÜBA-AR Editor in Chief